

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XVI., číslo 17

8. 9. 2019 / neprodejné

Z OBSAHU	Panna Maria, po Kristu nejvyšší a nám nejbližší	04
	Hra vabank	07
	Upřímnost – vlastnost charakterního člověka	08

Foto: Martina Řehořová / Člověk a víra

Místa, kde se odehrávají ty nejdůležitější události...

Od poloviny srpna do poloviny září slavíme řadu mariánských svátků – Nanebevzetí Panny Marie, Panny Marie Královny, Narození Panny Marie, Jména Panny Marie, Panny Marie Bolestné...

Místo Panny Marie v Církvi je zcela jedinečné a privilegované. Ona je tou, která dala světu Spasitele a která byla přítomná při všech rozhodujících událostech jeho života. Ona je tou, která od počátku provází i jeho mystické tělo, Církev, a pomáhá víře jeho učedníků. Je nejen nejvznešenějším údem Církve, ale také

příslibem a obrazem její budoucí krásy a slávy. Jako matka věčného krále je právem nazývána královnou, i když, řečeno slovy sv. Terezičky, je mnohem více naší milující matkou.

Srdce Marie vždy a zcela patřilo Bohu. Nikdy v něm neměly místo ani ta nejmenší neposlušnost a vzpoura, tedy hříchy. Protože v něm mohl Bůh takto kralovat, učinil z ní svou nejbližší spolupracovnici a můžeme říci i důvěrnici.

I v našich srdcích ale chce Bůh přebývat. Každý z nás je totiž v jeho očích dra-

hocennou perlou, za níž dává všechno, co má a čím je (srov. Mt 13,45–46). Lidská srdce jsou proto tím místem, kde se odehrává to nejdůležitější, kde se rozhodují dějiny osobní i dějiny světa. V srdci se totiž člověk otevírá, nebo uzavírá pravdě, dobru, krásu – a v posledku Bohu.

V kolika lidských srdcích je ale dnes pro Boha místo? Kolik z těch, kteří Boha odmítají, skutečně ví, co a koho odmítá? A jak asi může vypadat svět a společnost,

Dokončení na str. 2

Kardinál Sarah: Skutečnou nouzí je zapomenutí na Boha

Augustinovo zapálené hledání Pravdy a Boha, cesta jeho konverze je pro každého z nás vzorem, protože také my jsme neustále na cestě obrácení, také my hledáme, jak dospět k Logu, Kristu, k Bohu učiněnému tělem, kterého se můžeme dotknout, vidět svými očima a milovat – řekl kardinál Robert Sarah při oslavách ke cti sv. Augustina nad jeho hrobem v severoitalské Pavii.

Prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti řekl, že sv. Augustin může být vzorem obrácení pro současný svět. Boha si totiž zamiloval pozdě, po celé své mládí hledal štěstí bez Boha. Po této stránce se podobá dnešnímu člověku, kterému se zdá, že se bez Boha může obejít. Celá naše společnost, jak připomínali poslední papežové, se zařizuje tak, jakoby Bůh nebyl, a žije v tiché apostazi a relativismu, konstatoval kardinál Sarah.

Zdůraznil, že současný svět usiluje o oddálení člověka od Boha skrze ideologie, které pošlapávají evangelium a Boží přikázání. „Také uvnitř církve jsou pastýři,

Foto: Wynand van Poortvliet / Unsplash

ři, kteří se nechávají svést z cesty těmito ideologiemi, předkládají je věřícím s přesvědčením, že takto činí evangelium zajímavějším, protože je snazším k životu. Ježíš však přišel, aby nám ukázal náročné evangelium a jedině když radikálně žijeme Jeho slovem, naše lidská a křesťanská existence se naplňuje,“ kázal africký kardinál. „Neřídme se učením těch pastýřů, kteří předkládají evangelium jiné než jaké nám zanechali apoštolové,“ zdůraz-

nil prefekt Kongregace pro bohoslužbu a svátosti. Pastýři církve se mají řídit učením, které sv. Pavel předal Timoteovi, když jej vybízel, aby hlásal Boží slovo vhod i nevhod, a varoval před těmi, kdo se budou obklopotvat učiteli podle svého vkusu, kteří „odvrátí sluch od pravdy a obrátí se k bájím“ (2 Tim 4, 2–4) – připomínal kardinál Sarah.

Vatican News

Portugalští biskupové proti genderové indoktrinaci ve školách

Dokončení ze str. 1

které „spravuje“ tolik srdcí k Bohu hluchých a lhostejných?

Prosme proto o srdce podle vzoru Mariina, která nebloudí, v pokoře a trpělivosti následují Boží vůli a přemáhají zlo dobrem. A neprosme pouze za sebe, ale svěřujeme Marii všechny, zvláště ty, kteří Boží milosrdenství potřebují nejvíc. Bůh si přeje nepřeje smrt hříšníka, ale aby se všichni obrátili a mohli žít. Mariino Srdce, které nikdy neselhalo, nakonec jistě zvítězí!

*P. MUDr. Martin Moravec OCr.,
farní vikář Římskokatolické farnosti
u kostela sv. Petra v Praze*

Přes 36 tisíc Portugalců připojilo podpis pod petici proti ministerskému dekretu zavádějícímu výuku genderové teorie na školách. Proti kontroverznímu nařízení vystoupili rovněž portugalští biskupové, kteří znovu zveřejnili pastorační dokument věnovaný genderové problematice.

Dekret portugalského ministerstva školství a ministerstva pro občanství a rovnost uvádí do praxe zákon o výuce genderové teorie odhlasovaný v loňském roce. Administrativní opatření schválila 16. srpna rada ministrů (dekret č. 7247/2019). Proti vládnímu nařízení se zvedla vlna občanského odporu. Protestní petici podpořili svým postojem rovněž portugalští biskupové. Na stránkách biskupské konference publikovali dokument

věnovaný otázkám genderové ideologie, zveřejněný poprvé již v roce 2013. Varují v něm před pokusy zavádět genderovou teorii ve školách a označují ji za nástroj „indoktrinace“. Upozorňují, že navzdory tendenci vydávat tuto teorii „za vědecky prokázanou, všeobecně sdílenou a nepopíratelnou“ jde ve skutečnosti o nástroj „antropologické revoluce“. Nárokovat si odhlížení od biologických daností určujících rozdíly mezi muži a ženami je iluzorní, konstatují portugalští biskupové a zdůrazňují právo rodičů pozvednout hlas v této věci, která se zásadním způsobem týká nasměrování výchovy jejich dětí.

Vatican News

SLOVO BISKUPA

Svatý otec jmenuje 13 nových kardinálů

Fr. Michael Czerny. Foto: Církev.cz

Během polední promluvy před mariánskou modlitbou Anděl Páně v neděli 1. září 2019 oznámil papež František jmenování 13 nových kardinálů. Jeden z nich, jezuita P. Michael Czerny, je dokonce rodákem z bývalého Československa, pochází z Brna.

„V sobotu 5. října budu předsedat konzistoři, na níž bude jmenováno deset nových kardinálů. Jejich původ vyjadřuje misijní poslání církve, která nadále hlásá milosrdnou lásku Boha ke všem lidem na Zemi.“ Následují jména nových kardinálů:

1. Mons. Miguel Ángel Ayuso Guixot M.C.C.J., předseda Papežské rady pro mezináboženský dialog;
2. Mons. José Tolentino Calaça de Mendonça, archivář a knihovník svaté církve římské;
3. Mons. Ignatius Suharyo Hardjoatmodjo, arcibiskup Jakarty;
4. Mons. Juan de la Caridad García Rodríguez, arcibiskup San Cristóbal de la Habana;
5. Mons. Fridolin Ambongo Besungu O.F.M.Cap., arcibiskup Kinshasy;
6. Mons. Jean-Claude Hollerich S.J., arcibiskup Lucemburku a současný předseda COMECE
7. Mons. Álvaro Leonel Ramazzini Imeri, biskup Huehuetenango;
8. Mons. Matteo Zuppi, arcibiskup Boloně;
9. Mons. Cristóbal López Romero S.D.B., arcibiskup Rabatu;

10. Otec Michael Czerny, S.J., podsekretář oddělení pro migranty na Úřadu

pro integrální lidský rozvoj, původem z Brna. P. Michael Czerny SJ se narodil v roce 1946 v tehdejší Československu. Do jezuitského řádu vstoupil v Kanadě v roce 1963. V roce 1973 byl vysvěcen na kněze pro kanadskou jezuitskou provincii. V roce 1978 získal doktorát z mezinárodních studií na Chicagské univerzitě. Roku 1979 v Torontu založil jezuitské centrum pro víru a sociální spravedlnost, které řídil až do roku 1989. Po zavraždění několika jezuitů na Středoamerické univerzitě (UCA) se přestěhoval do San Salvadoru, kde roku 1991 zastával funkci prorektora UCA a ředitele tamního Institutu pro lidská práva.

V letech 1992 až 2002 působil jako sekretář pro sociální spravedlnost při generální kúrii Tovaryšstva v Římě. Pak působil v Africe, kde založil a do roku 2010 řídil africkou jezuitskou síť na podporu boje proti HIV a AIDS (African Jesuit AIDS Network, AJAN), která pomáhá africkým jezuitům angažovaným v této oblasti. Od roku 2005 vyučoval na Hekima College na Katolické východoafrické univerzitě v Nairobi a spolupracoval s keňskou biskupskou konferencí. Od roku 2010 je poradcem Papežské rady Iustitia et Pax.

Církev.cz

Sebezapření. Tento druh askeze se v současnosti (ale, žel, ani v minulosti, až na výjimky) moc nepěstuje a spíše mnoho odpuzuje. Svět se řídí zásadou: Co jsem si dnes odepřel, o to jsem přišel navždy. Proto *carpe diem*, využij čas, a co máš na tomto světě k dispozici, abys o to nepřišel. Touto zásadou se řídí dnes (a také v minulosti se řídilo) mnoho lidí, především ti, kteří nepřipouštějí věčnou perspektivu. Pro ty všechno začíná a končí tady.

Kdybychom se jich ale dnes zeptali, jestli je to učinilo šťastnými, jsem přesvědčen, že ani jeden z nich by nakonec plně s tím nesouhlasil a často vyjádří hluboké zklamání nad tím, co prožili. Chyba je často i v tom, že nikdo jim neukázal pravý vzor šťastného života, který i v chudobě, nemoci, ponížení je možné prožívat. Pravý vzor a cestu nám ukázal Ježíš Kristus a pak mnozí světci v průběhu celých dějin až do dnešních dnů.

Mnozí neberou do úvahy to, že každá fyzická radost nebo slast, každá i velká moc nebo sláva je velmi krátkodobá, jednou skončí a nic z ní nezůstane. Zatímco každé sebezapření, které uděláme z lásky k Bohu a k bližním, trvá svými důsledky věčně, a dokonce v čase roste a zůstane živé. Zpočátku to něco stojí, nějakou námahu, nějaké pronásledování... to musíme poctivě přiznat – víc nebo i trochu míň – musíme za to něco zaplatit, ale Bůh nám to svými nekonečnými úroky splatí. Něco dá už tady na zemi a pak trvale nás odmění na věčnosti.

Nebylo by ale správné, kdybychom chtěli konat sebezapření jen z důvodu vlastní záchrany a spásy. To bychom, za prvé, jen vlastními silami, bez Boží pomoci, nedokázali a za druhé, zachránit nás jen nezištná láska k bližnímu, individuálně se zachránit nemůžeme. Nemůžeme se ale omezit jen na materiální pomoc a myslet, že už jsme vše splnili. Hlavní pomoc je duchovní, a to modlitba, poučení ve víře, svátosti... To jim otevře cestu do věčného života.

+Ladislav Hučko

Mons.ThDr. RNDr.
Ladislav Hučko, CSc.,
apoštolský exarcha
řeckokatolické církve

PANNA MARIA, PO KRISTU NEJVYŠŠÍ A NÁM NEJBLIŽŠÍ

Úvaha o tajemství Panny Marie podle konstituce *Lumen gentium*

Mezi nesčetnými texty o Panně Marii zaujímá zvláštní místo osmá kapitola konstituce II. vatikánského koncilu *Lumen gentium*. Ukazuje, jak Maria, která je nad námi jako Matka Boží, milostiplná a nanebevzatá, je zároveň vedle nás jako naše Matka, která o nás pečuje, a to zvláště o náš život milosti.

Foto: dimitrisvetsikas1969 / Pixabay

Úvod: „budou mě blahoslovit všechna pokolení“

„Od této chvíle mě budou blahoslovit všechna pokolení,“ říká Panna Maria ve svém chvalo zpěvu Magnificat (srov. Lk 1,48). Tato Mariina slova byla skutečně prorocká a došla nejvyšší obdivuhodného naplnění. Kdybychom chtěli spočítat mariánské sochy a obrazy na světě, nedobrali bychom se konce. Kolik a kolik zobrazení Matky Boží se nachází v kostelích a kaplích, na ulicích měst a vesnic, na horách a na kopcích, na domech a uvnitř nich...! V této souvislosti je zajímavé pozname-

nat, jak vzhled nejsvětější Panny – její obličej, její šaty atd. – často na sebe bere tělesné a kulturní rysy charakterizující určitě místo: Panna Maria se tak někdy jeví jako indická, čínská, africká... To vyjadřuje skutečnost, že Maria je zároveň univerzální, tj. pro všechny, a naše: jako je Matka Církve zároveň univerzální a místní.

To, co jsme právě řekli o mariánských zobrazeních prostřednictvím výtvarného umění, platí obdobně o hudebních dílech a modlitbách všeho druhu zasvěcených Matce Boží a také o literárních dílech: jaké je nesčetné množství různých ma-

riánských textů – teologických, duchovních a zbožných spisů, kázání, básní...! Toto bohatství je tak velké, že zde platí známé úsloví sv. Bernarda z Clairvaux: *De Maria numquam satis* – „O Marii nikdy dostatečně“.

VIII. kapitola konstituce *Lumen gentium*

Když touto úvahou zamýšlíme stručným a hutným způsobem přiblížit tajemství Panny Marie, jaký text si máme z oné nesmírné hojnosti, kterou jsme právě naznačili, vybrat jako vůdčí? Rozhodli jsme se pro II. vatikánský koncil, respektive pro osmou kapitolu jeho věroučné konstituce *Lumen gentium* – „Světlo národů“, která nese název Blahoslavená Panna Maria, Matka Boží, v tajemství Krista a Církve.

Nezvolili jsme tento text proto, že bychom II. vatikánský koncil považovali za „jakýsi druh superdogmatu“, jak se svého času vyjádřil kriticky kardinál Joseph Ratzinger, nýbrž z právě opačných důvodů: totiž že je vynikajícím výrazem Tradice, tedy toho, co Církve o Panně Marii vždy učila a učí a do čehož v průběhu věků pod vedením Ducha Svatého stále hlouběji pronikala. S tím pak souvisí, že to není pouze nějaký soukromý text, nýbrž oficiální dokument Církve, tedy text magisteria neboli učitelského úřadu Církve s jeho autoritou vyplývající z jeho ustanovení samotným Ježíšem Kristem a ze zmiňované pomoci Ducha Svatého. I když je styl konstituce *Lumen gentium* střízlivý, je skutečně hluboký a jdoucí

k jádru věci; třebaže není tak afektivní jako mnohé jiné mariánské texty, umí být diskrétně vroucí: oheň jeho lásky k Matce Boží hoří uvnitř.

Kdo je Maria, Žena tak ctěná a milovaná? Co o ní říká konstituce *Lumen gentium*? Jako výchozí bod můžeme vzít příhodná slova svatého papeže Pavla VI., která pronesl během koncilu a jež jsou v naší konstituci citována: Maria je „ta, která má ve svaté Církvi po Kristu místo nejvyšší a zároveň nám nejbližší“. (srov. LG, 54) Můžeme také obdobně říci, že Maria je více než my a zároveň jako my.

Maria, po Kristu nejvyšší

Matka Boží

Nejsvětější Panna je tedy „po Kristu ta nejvyšší“, více než my. Tato její vznešená svatost odpovídá jejímu místu, které zaujímá v tajemství Krista, tj. samotného Boha, který se pro nás a pro naši spásu stal člověkem: skutečnosti, že je jeho Matkou, Matkou vtěleného Boha, Matkou Boží. „Panna Maria, která při andělově zvěstování přijala Boží Slovo v srdci i v těle a zrodila světu Život, je uznávána a ctěna jako pravá Matka Boha a Vykupitele.“ (LG, 53) Jistě, když věříme, že Maria je Matkou Boží a tak ji vzýváme (zvláště v modlitbě Zdravas, Maria: Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás...), nevyznáváme tím, že je Matkou Kristova božství: to je zcela nemožné. Maria je Matkou Kristova lidství, přesněji řečeno jeho lidského těla, ale na druhé straně toto lidské tělo není tělo lidské osoby, nýbrž tělo božské osoby, totiž druhé božské osoby Slova neboli Syna. Maria je tak Matkou Boží v pravém slova smyslu a jen ona může spolu s Bohem Otcem říci Ježíši Kristu: „Ty jsi můj Syn.“

Tento zcela jedinečný vztah Panny Marie k druhé božské osobě zakládá také její zvláštní vztah k dalším osobám Nejsvětější Trojice: „je obdařena tím nejvyšším úkolem a důstojností, že je Rodička Božího Syna, a proto i milovaná dcera Otce a svatyně Ducha Svatého“. (LG, 53)

Třebaže je Maria tak vznešená, není v žádném případě samotným Bohem, ani určitým druhem ženského božstva vzývaného pohany, ale lidským stvořením jako my všichni.

Foto: manfredrichter / Pixabay

Nová Eva

Povýšení Marie k důstojnosti Matky Boží nespočívá pouze ve skutečnosti, že jejím Synem je Bůh sám, nýbrž také v její aktivní spolupráci na lidském početí Božího Syna, vyjádřené její odpovědí na archandělovo zvěstování: „Jsem služebnice Páně: ať se mi stane podle tvého slova!“ (Lk 1,38) „Otec milosrdenství [...] chtěl, aby vtělení předcházelo souhlas předurčené Matky“ (LG, 56). Tak „Maria nebyla použita Bohem jen trpně, nýbrž že ze svobodné víry a poslušnosti spolupracovala na lidské spásce“. (LG, 56)

Tato poslušnost Marie stojí v kontrastu s neposlušností Evy, podobně jako poslušnost Krista stojí v kontrastu s neposlušností Adama. Jako je Adam s Evou pro celé lidstvo zdrojem hříchu a smrti, tak je Kristus s Marií pro celé lidstvo pramenem spravedlnosti a života.

Milostiplná a Neposkvrněná

Nejvyšší důstojnosti Marie jakožto Matky Boží odpovídá, že je „milostiplná“ (Lk 1,28) již od prvního okamžiku

svého života, jak na to ukazuje její Neposkvrněné početí, které oslavujeme 8. prosince. Maria měla zajisté zapotřebí být vykoupěna Kristem Spasitelem jako my všichni, ale byla vykoupěna jinak než my všichni, „vznešenějším způsobem vzhledem k zásluhám svého Syna“ (LG, 53): zatímco my jsme byli očištěni od prvotního hříchu našich prarodičů ve křtu, ona byla uchráněna od tohoto hříchu v samotné chvíli, v níž Bůh spojoval její tělo s její nesmrtelnou duší. Ve stejné chvíli byla také Duchem Svatým naplněna „vynikajícím darem milosti“, jímž „daleko předčí všechny jiné tvory nebeské i pozemské.“ (LG, 53): Maria je tak od počátku svého života „zcela svatá a nedotčená jakoukoli poskvrnou hříchu, takřka modelovaná Duchem Svatým a vytvořena jako nové stvoření“. (srov. LG, 56)

Panna Maria nezůstala nezměněná ve stavu plnosti své počáteční milosti, ale stále v této plnosti milosti rostla: jako nejčistší křišťál zářila stále více božskou září. Maria neuskutečňovala s vírou a poslušností své božské mateřství jen v momentu zvěstování, ale jednala vždy jako Matka Boží a neustále „spolupracovala na díle Spasitelově poslušností, vírou, nadějí a vroucí láskou pro obnovení nadpřirozeného života duší“ (LG, 61).

Foto: © Jakub Šerých / Člověk a víra

Všichni věřící v Krista nechť ustavičně přednášejí Matce Boží a Matce lidí své prosby.

Nanebevzatá

Mariino božské mateřství a plnost její milosti nacházejí pak své naplnění a korunování v tajemství, které oslavujeme 15. srpna, tj. v tajemství jejího slavného Nanebevzetí. „Když konečně neposkvrněná Panna, která byla uchráněna od jakékoli poskvrny dědičné viny, dokončila svůj pozemský život, byla s tělem i duší vzata do nebeské slávy a vyvýšena Pánem jako Královna všeho tvorstva, aby se dokonaleji připodobnila svému Synu, Pánu pánů (srov. Zj 19,16) a vítězí nad hříchem a smrtí.“ (LG, 59)

Maria, po Kristu nám nejbližší

Maria je tvorem

Alespoň krátce jsme se snažili ukázat, jak je nejsvětější Panna „po Kristu nejvyšší“, více než my. Ona je skutečně „milostiplná“, tedy má velmi intenzivní účast na Boží přirozenosti, neboť Boží milost není nic jiného a nic menšího než účast na samotné Boží přirozenosti (srov. 2 Petr 1,4): se svatým Tomášem Akvinským můžeme tak říci, že Panna Maria má „participované božství“ a že „na základě toho, že je Matka Boží“ má „jistou

nekonečnou důstojnost, a to z nekonečného dobra, jímž je Bůh“.

Třebaže je Maria tak vznešená, není v žádném případě samotným Bohem, ani určitým druhem ženského božstva vzývaného pohany, ale lidským stvořením jako my všichni. Musíme tudíž náš pohled na Marii doplnit a ukázat na to, že je „po Kristu nám nejbližší“ a jako my. Tato její blízkost nám odpovídá místu, které zaujímá v tajemství Církve a celého lidstva: ta, která je Matkou Ježíše Krista – Matkou Boží –, je také a nerozlučitelně Matkou Církve a Matkou lidí.

Matka v řádu milosti

Jako naše Matka se Maria zabývá různými potřebami, radostmi a bolestmi nás, svých dětí, ale především tím, co je pro nás nejdůležitější a nejvíce potřebné, totiž Boží milostí, počátkem a zárukou našeho věčného života. Je zde podivuhodné vidět, že všechno to, co Matka Boží učinila pro lidský život svého Syna, má také rozhodující význam pro náš božský život: „Tím, že Krista počala, zrodila, živila, představila v chrámě Otcí a trpěla se svým Synem umírajícím na kříži, zcela

zvláštním způsobem spolupracovala na díle Spasitelově [...] pro obnovení nadpřirozeného života duší. Proto se stala naší Matkou v řádu milosti.“ (LG, 61)

Nebeská přímluvkyně

Naší Matkou, která má starost o náš život milosti, nebyla Maria jen v minulosti, během svého pozemského života, ale je jí a zůstane stále, „až do věčného dovršení spásy všech vyvolených“ (LG, 62): „Když byla vzata do nebe, neopustila tento spásitelný úkol, ale nadále nám získává dary věčné spásy svými mnohonásobnými přímluvami. Ve své mateřské lásce se stará o bratry svého Syna, kteří dosud putují na zemi a ocitají se v nebezpečích a nesnážích, dokud nebudou uvedeni do blažené vlasti. Proto je blahoslavená Panna vzývána v církvi jako přímluvkyně, pomocnice, ochránkyně a prostřednice.“ (LG, 62)

Závěr

Snažili jsme alespoň krátce představit tajemství nejsvětější Panny Marie na základě krásných a hlubokých vyjádření osmé kapitoly konstituce *Lumen gentium*. Tato kapitola a celá konstituce pak končí slovy, která mohou být také vhodným ukončením naší úvahy: „Všichni věřící v Krista nechť ustavičně přednášejí Matce Boží a Matce lidí své prosby, aby ona, která svými modlitbami pomáhala prvotní Církvi, také nyní – když je vyvýšena v nebi nad všechny svaté i anděly – ve společenství všech svatých se přimlouvá u svého Syna, dokud se všechny rodiny národů – ať už mají čest nazývat se křesťanskými, nebo dosud svého Spasitele neznají – nespojí šťastně v míru a svornosti v jeden Boží lid ke slávě nejsvětější a nerozdílné Trojice.“ (LG, 69)

P. Štěpán Maria Filip OP

P. Lect. PhDr. Štěpán Filip OP, Th.D.
vyučující na CMTF UP v Olomouci a na Angeliku v Římě

HRA VABANK

Za projev „galilejské krize“ označují biblisté Ježíšův viditelný vnější neúspěch, který se popisuje v šesté kapitole Janova evangelia.

Já jsem chléb života

Pánova eucharistická řeč se posluchačům zdá být zcela absurdní, jako by se snad mělo jednat až o jakýsi návod ke kani-balismu: „Jak nám ten člověk může dát k jídlu své tělo?“ I přes další následné Ježíšovo vysvětlování zůstalo srdce většiny posluchačů nechápavé. A nejen to: „Od té chvíle ho mnoho jeho učedníků opus-tilo a už s ním nechodili.“ Tato situace musela být mimořádně překerní, vždyť Ježíš jako jednorozený Boží Syn musel mít mesiánské vědomí, musel si být vě-dom, že byl svým Otcem poslán zachrá-nit Izrael a následně i další „ovce, které nejsou z tohoto ovčince“. Puzen svým Otcem vyslovil v eucharistické řeči prav-du o svém poslání a o svém Tělu, které je pravým nebeským pokrmem, avšak oplátkou za to se dočkal zcela odmíta-vé reakce: „To je tvrdá řeč! Kdo ji může poslouchat?“

Propast mezi mesiánským vědomím o vyslání ke spáse světa a tristní realitou právě odcházející masy příznivců ne-mohla být větší. Za těchto okolností by mohl Kristus štkát před hrstkou svých zbývajících učedníků: „Tak mě alespoň neopouštějte vy! Co bych si bez vás po-čal? Já jsem to tak nemyslel, použijte tu správnou hermeneutiku, chápejte má slo-va diferencovaně, vždyť je to z mé strany jenom taková nezávazná nabídka. Myslel jsem všechno jen obrazně.“ Místo toho však hraje Ježíš doslova vabank. Má za to, že buď zůstane jeho osoba a jeho posel-ství nezfalšované, nebo nemá smysl si na cokoli hrát a svoji misi bude muset rázně ukončit. V následující otázce mu pro-to jde skutečně o všechno: „Chcete i vy odejít?“ Na to následuje Petrovo úchvat-

Foto: Ing. Stanislav Pospisil / Člověk a víra

né: „Pane ke komu bychom šli? Vždyť ty máš slova věčného života. A my jsme poznali a uvěřili, že ty jsi ten Svatý Boží.“ Nebýt však Ježíšova nároku na uznání pravdivosti „tvrdých“ slov eucharistické řeči, takového vyznání by se jistě nemohl z Petrových úst dočkat.

Drahocenná perla

Církev je Kristovým mystickým tělem, a proto by i ona měla v obdobných situ-acích zaujímat postoje, jaké zaujal sám Ježíš, který je její Hlavou. Církev nesmí falzifikovat Ježíše, aby nefalzifikova-la sama sebe. Ti, kteří z Církve odešli nebo stojí mimo ni, ba dokonce i ti, kdo by Církev nejraději neviděli, jí však o to

raději svorně doporučují, čeho všeho by se měla zbavit, aby k ní znovu připlynu-ly masy, pro které je jinak její řeč příliš tvrdá. Měla by se především distancovat od „strnulých středověkých dogmat“, od „nesrozumitelných“ obřadů, měla by zau-jmout novou „lidskou tvář“, vylepšenou líbivou podobou, a hlavně by neměla za-těžovat věřící předem nesplnitelnými morálními požadavky, které se vůbec ne-hodí do moderního světa.

Ty tam jsou však doby, kdy Církev ta-kovému vábení titánsky vzdorovala. Nyní nastal čas „jít s dobou“, konečně už na-stala příležitost odhodit vše, co by mohlo odpuzovat masy, které se po provedení doporučené očisty k Církvi svorně přimknou. Vzorem již nesmí být zařatá Ježíšova nekompromisnost, důležitá je spíše snaha vyhovět těm, kdo „to s Círk-ví myslí dobře“, v bláhovém domnění, že když se Církev podle jejich rad bude

Věřící od Církve neodcházejí tam, kde se Kristus pravdivě hlásá a kde se „nepohodlné“ pravdy nezamlčují.

řídít, nabude tolik potřebné popularity a bude opět početně vzrůstat a radostně vzkvétat.

Jeden z koncilních otců varoval: „Bylo by pozdě, kdyby se lidé ptali po Bohu, a Církev již nebyla schopna jim ho dát.“ Jisté již z průběhu diskusí na koncilu prorocky rozpoznal, že takové přizpůsobování světu může vymazat samu identitu Církve, že sice může chvilkově dopomoci k oblíbenosti, ale rozhodně ne k hlubokému poznání Toho, jenž vydal sám sebe za nás a dal nám jako pokrm své Tělo. Úplnost a pravdivost zvěstování je právě za

této situace pro Církev hlavním úkolem dneška. Drahocenná perla musí zůstat nepoškozená, poklad na poli nerozplývaný, sůl země musí zůstat slaná a světlo světa nezastíněné. Nelze připustit, že perla je snad zbytečně drahocenná, poklad neúnosně těžký, sůl přesolená a světlo oslepující. Svatý Maxim Vyznavač prohlásil: „Zamlčovat dogmata znamená je popírat.“ Jestliže jsme zejména v bohaté části dnešního světa svědky masového odlivu od Církve, pak se pozorně podívejme, kde naopak věřící od Církve neodcházejí: tam, kde se Kristus pravdivě hlásá a kde se „nepohodlné“

pravdy nezamlčují, „aby nám lidé od Církve neodcházeli“.

Stanislav Příbyl

P. Doc. JUDr. Stanislav Příbyl, Ph.D., Th.D., J.C.D., vysokoškolský pedagog a teolog, vědecký pracovník, odborník na církevní právo

UPŘÍMNOST – VLASTNOST CHARAKTERNÍHO ČLOVĚKA

Představujeme 28 vlastností (ctností), kterými je budován dobrý lidský charakter, jak je přednášel pro mladé v Univerzitním pastoračním centru v Bratislavě kněz P. Milan Bubák SVD.

John Peyton, nejstarší ze šestnácti dětí, vychovával svých pět dcer a čtyři syny v chalupě o třech místnostech na farmě v Provincii Mayo v Irsku, kde své rodiny už před ním vychovávali jeho otec i děd. Jan a jeho manželka Marie od svatby klečovali každý večer u krbu a modlili se růženec.

Jejich děti se jedno po druhém, jak přicházely na svět a byly toho schopné, přidávaly k nim, až nakonec všech jedenáct společně s těmi dvěma recitovali tuto věky starou modlitbu. Rodinný růženec byl pro Peytonovy takovou samozřejmostí, že Patrik, jejich šesté dítě, se cítil jak bleskem zasažený, když jednoho dne zjistil, že ne v každé katolické rodině v obci se denně modlí růženec.

Život na Peytonově farmě nebyl leh-

ký, protože půda, kterou obdělávali, byla plná kamení a neměli k dispozici žádné stroje. Finanční situace rodiny nebyla růžová. Proto se dvě nejstarší dcery vydaly do Ameriky za prací, aby mohly pomáhat rodině doma v Irsku. Roku 1928, v devatenácti letech, i pro Patrika nastal čas odejít z domu a rozhodl se stejně jako jeho sestry jít do Ameriky. Šel s nimi i bratr Tom.

Oba tam po počátečních zkušenostech vstoupili do semináře, aby se stali kněžími v Kongregaci Sv. Kříže. Vše se zdálo být v pořádku až do chvíle, kdy Patrik začal vykašlávat krev. Často chrtil velké množství krve.

Jedné noci bylo chrlení tak silné, že přivolovaný lékař pochyboval, že se Patrik dožije rána. Diagnóza zněla: „pokročilé

stadium tuberkulózy pravého horního laloku s tvorbou dutin“. Roku 1938 léčení tuberkulózy pomocí antibiotik ještě neexistovalo. Spočívalo jen v dietách a odpočinku.

Peyton strávil několik měsíců na lůžku. Jeho stav se neustále zhoršoval. Tři lékaři navrhli zoufalou a velmi nebezpečnou proceduru. Odstranili mu několik žebér a několik dalších zlomili, aby tak vytvořili dostatečný prostor pro nemocné plíce. Zákrok zmrzačil Patrikovo tělo a on zůstal hendikepovaný po celý život, i když mu v té chvíli bylo pomozeno. Lékaři se vzdali šance na normální vyléčení.

Bod obratu

Když byl Patrik na dně, navštívil jej jeho profesor etiky z Univerzity Notre Dame. Návštěva se stala bodem obratu. Peyton ve své pozdější autobiografii píše o Pátru Hagertym jako o člověku, který „výrazně přispěl k tomu, co považuji za největší krizi a bod obratu v mém životě“.

„Byl to člověk, který si nikdy nenasadil masku. Říkal to, o čem byl přesvědčený a bez ohledu na následky.“

Páter Cornelius J. Hagerty byl bezpochyby ryzím, nefalšovaným a upřímným člověkem. Jak říkal Peyton: „Byl to člověk, který si nikdy nenasadil masku. Říkal to, o čem byl přesvědčený a bez ohledu na následky.“ Byla to právě Hagertyho upřímnost, která způsobila, že Peyton přijímal vážně, co mu jeho starý profesor říkal. „Naše Paní bude k tobě tak dobrá, za jak dobrou ty ji pokládáš. Když si myslíš, že je stoprocentní, bude pro tebe stoprocentní. Nikdo z nás není schopný učinit, co může udělat ona. My s naším snažením vždy narážíme na limity a to i vzdor našemu totálnímu úsilí.“ Tak otevřený způsob řeči Peytona zchladil. Hagerty pokračoval: „Ne vždy náš Pán a naše matka udělají tolik, kolik by mohli. Důvodem je to, že si myslíme, že nejsou schopni udělat víc. Omezíme je svou omezenou vírou.“

Po těchto slovech, kterými se Hagerty dotkl jeho víry a ukázal na sílu, nacházející se v upřímné modlitbě – o čemž on sám nikdy nepochyboval – se Peyton začal s obnovenou důvěrou modlit k Panně Marii. Šest dní po Hagertyho návštěvě se mlha rozplynula. Za dva týdny byli lékaři překvapení zjištěním, že škodlivé tekutiny zmizely a museli připustit, že náhlé zlepšení Peytonova stavu neumějí vysvětlit. Uzdravení bylo úplné a nemoc se už nikdy nevrátila. Když Peyton uvažoval o celé situaci, vzpomněl si na všechny růžence, které se kdysi s ostatními členy rodiny modlíval, když byl ještě v Irsku. Proč by mu nemohly po takové době prospět? Cítil se jako člověk, který platil celý život pojištění na dům, který vyhořel, a on si nyní přišel do pojišťovny nechat proplatit škodu.

Modlitba je mou silou

Přesvědčení, že k jeho náhlému a vědecky nevysvětlitelnému uzdravení došlo na zásah Panny Marie, jej vedlo k rozhodnutí zasvětit svůj život šíření růžence jako formy rodinné modlitby. Jak on, tak i jeho bratr Tom už byli kněžími. Ne-

Foto: James Coleman / Unsplash

Cítil se jako člověk, který platil celý život pojištění na dům, který vyhořel, a on si nyní přišel do pojišťovny nechat proplatit škodu.

měl ani zdání, jak přesně by se šířením růžence měl začít. Ale věci se postupně začaly vyvíjet tak jednoznačně, že mu bylo nad slunce jasnější, že za tím vším musí být Boží prozřetelnost. Je zajímavé, že velkou oporou mu v jeho úsilí byly i filmové hvězdy jako Bing Crosby, Loretta Young, Maureen O'Hara, Jack Haley, Irene Dunne a Jimmy Durante. Pomohli mu biskupové a stejně i osobnosti z univerzitní sféry. Kampaň za Růžence v rodinách (Family Rosary Crusade) byla na světě. Peyton ji vedl po celém světě osobně nebo skrze media pod heslem: „Rodina, která se společně modlí, zůstává spolu.“ Mimo to, že založil Kampaň za růžence v rodinách, založil i Rodinné divadlo v televizi, které vyrobilo několik

filmů, a také vypracoval několik rozhlasových programů.

V roce 1961 promluvil ke shromáždění asi 550 tisíc lidí v San Franciscu v Golden Gate Parku. Ve stejném roce promluvil v Caracasu ve Venezuele k 600 tisícům lidí. Další rok se modlil růžencem s jedním a půl milionem lidí v Rio de Janeiro v Brazílii. Jeho poselství, stejně jako nedávné poselství P. Hagertyho jemu, bylo poselstvím nehlubší upřímnosti a opravdovosti. Toto poselství – vlastně poselství Mariino – přinášel do čtyř světových stran více než padesát let. „Modlitba je Boží slabostí a mou silou,“ říkával. „Bůh chce, abychom ho pozvali do našich domovů, aby tam mohl bydlet.“

KOMENTÁŘ

Slovo upřímný, v latině *sincerus* znamená doslova „bez vosku“ (*sine* = bez, *cera* = vosk). Ukazuje na pravost, nefalšovanost, pravdivost, opravdovost, čistotu, přímou. Zřejmě vosk představoval

Neměl ani zdání, jak by se šířením růžence měl začít. Ale věci se začaly vyvíjet tak jednoznačně, že mu bylo nad slunce jasnější, že za tím vším musí být Boží prozřetelnost.

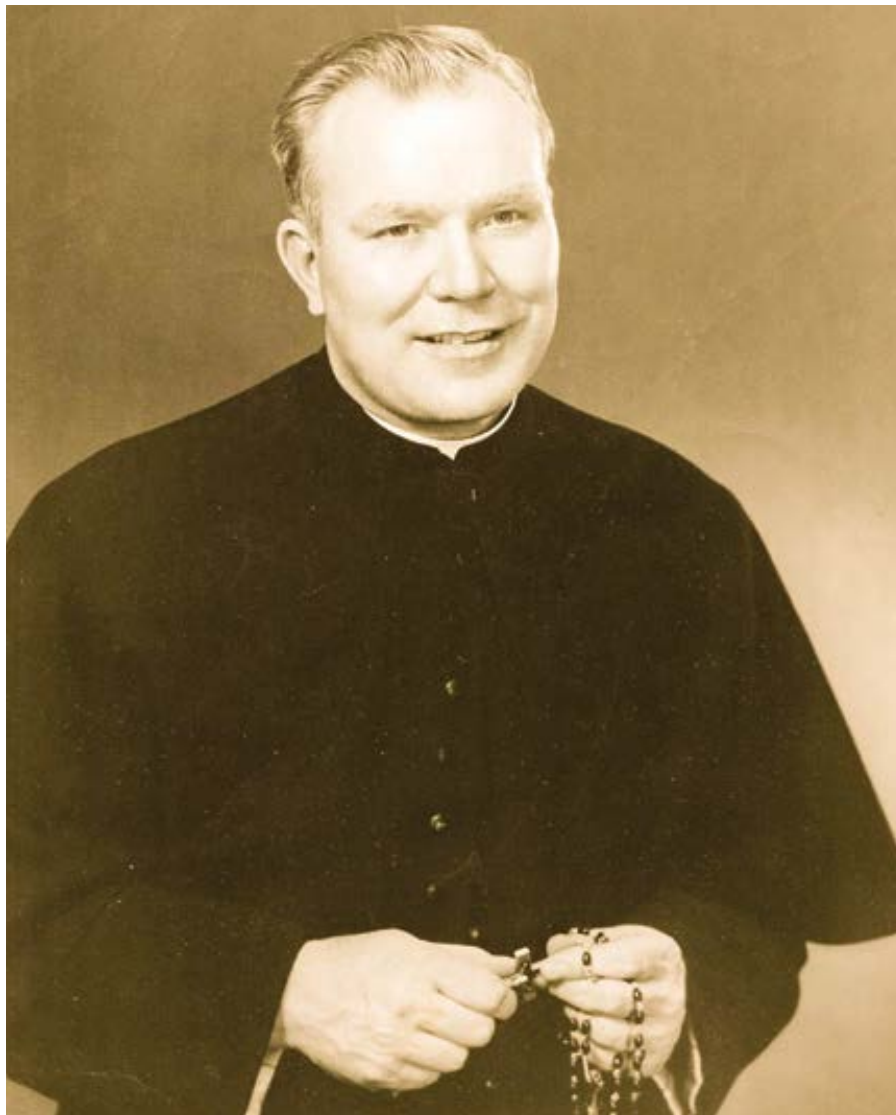
maskování nebo přikrášlování. Tam, kde se nepřikrášlovalo, bylo jen to, co bylo. Nebo slovo vosk mohlo znamenat i jinou skutečnost. Ve středověku šlechtici používali posly, aby doručili dopis s poselstvím adresátovi. Takový dokument byl svinutý a převázaný stuhou, na které byla pečeť z vosku. Pečeť měla dávat na vědomí, že list není otevřený a že adresátem je daný šlechtic. Jestliže byl posel zcela věrohodný, mohl šlechtic poslat dopis „bez vosku“ (*sine cera*), tedy nezapečetěný. Upřímnost v tomto smyslu ukazuje na kompletně otevřený postoj, bez bariéry, která by oddělovala co je venku od toho co je uvnitř.

Člověk, na kterém je upřímnost v tomto smyslu znát, je velmi přitažlivý. Máme rádi člověka, který má tento druh otevřenosti, spolehlivosti a spontánnosti. Duše, která je trápena, aby našla sama sebe, nebo člověk dvojitě tváře nejsou ani zdaleka tak přitažliví. Vedle upřímného člověka nemáme strach. Je shoda mezi tím, co říká a tím, co si myslí. Mezi tím, jak žije a mezi tím o čem je přesvědčen. Každý známe asi člověka, v jehož přítomnosti se cítíme dobře. Kdybychom pátrali, proč je tomu tak, došli bychom jistě k závěru, že jsme si jistí, že z něj nevyleze něco, s čím jsme nepočítali nebo že nedostaneme nečekanou ránu pod pás. Upřímný člověk je transparentní. Předem víme, jak zareaguje, co v něm je. Upřímnost je tedy vzácná ctnost a blažený ten, kdo se o ni snaží.

Je tu však i vážné varování. Ve dvou směrech. (1) Upřímnost se dá i hrát a (2) jménem upřímnosti jsme schopni ukazovat světu doslova „výkaly“, které jsou v našem nitru a přitom se tvářit, že děláme dobře, hlavně že jsme upřímní.

K prvnímu varování máme mnoho příkladů. Některé jsou velmi tragické. Jsou to příklady svedení a zneužití. Můžeme říci, že je to přímo ďábelské, protože tu jde o lež a ďábel je otcem lži. Jde tu o vlka v rouchu beránčím.

Člověk, na kterém je upřímnost znát, je velmi přitažlivý. Máme rádi člověka, který má tento druh otevřenosti, spolehlivosti a spontánnosti.

Patrick Peyton. Foto: worldpriest.com

Upřímnost lze nejsnadněji zfalšovat

V Shakesperově hře *Dva šlechtici z Verony* Julie zpívá chválu na svého milovaného Protea, neboť je přesvědčená, že „tisíce jeho přísah“ a „oceány jeho slzí“ jsou dokonale pravdivé „Jeho slova jsou závazkem, jeho přísahy věstbou; jeho láska je upřímná, jeho myšlenky neposkvrněné; jeho slzy čistými posly, vyslanými

ze srdce; jeho srdce je tak daleko od pokrytectví jako je nebe daleko od země.“

Co však ubohá Julie v té chvíli neví je, jak strašně vrtkavý a podvodný její nápadník ve skutečnosti je. Zdá se být upřímný, ale jak tomu je u většiny z nás, upřímnost je ctnost, která se dá nejsnadněji zfalšovat. Vždyť kolik podvodníků už nás doběhlo? Od prostých žebráků, kteří nám vyprávěli detaily svého údělu a nic nebyla pravda až po politiky, kteří svým vystupováním a mluvením o svých činech nabrali podobu maxihrdinů a totálně upřímných lidumilů na světě. A přitom kvůli naší naivitě získávali nejen hlasy při volbách, ale i tučná konta v bankách.

Jeden z dávných následovníků Hitlera

vzpomíná, jak se cítil po prvním projevu Führera. Říká: „Bylo mi tehdy 32 let, byl jsem vyčerpaný z hnusu a zklamání okolo mne. Byl jsem tulákem, který stále něco hledal; vlastencem bez frekvence, kterou bych své vlastenectví mohl vyjádřit, člověkem toužícím po hrdinství, chyběl mi však hrdina. A tu vidím neobomnou vůli člověka, vášeň jeho upřímnosti. V té chvíli se mi zdálo, jakoby se to všechno vsakovalo rovnou do mne. Prožil jsem vzrušení, které by se dalo přirovnat jen k intenzivnímu náboženskému obrácení (obratu).

Nebezpečná neřest

Upřímnost je „nejnebezpečnější ctnost“ ze všech, kdosi řekl, protože může v sobě spojovat přirozenou přitažlivost se smrtonosnou svůdností. Svět reklamy – jeho propaganda a pomluvy – je založen na (zdání) upřímnosti, ale i na téměř totální prázdnotě od pravdy. Je však nesmírně úspěšný, protože fasáda upřímnosti vždy dokáže v masách vyvolat přinejmenším emocionální reakci, byť jakkoli plytkou. Technologická společnost, jejíž jsme i my součástí, je typická tím, že osobní vztahy se umenšují (zmenšují, snižují, ztrácejí). Je proto pro lidi velmi snadné se navzájem klamat.

Je tu i druhé varování. „Nebezpečná ctnost“, nebo spíš neřest upřímnosti vede k mravnímu rozkladu. Tato „upřímnost“ po člověku žádá pouze to, aby byl sám sebou, tj. aby zůstal zcela beze změn

Foto: sweetlouise / Pixabay

Vedle upřímného člověka nemáme strach. Je shoda mezi tím, co říká a tím, co si myslí. Mezi tím, jak žije a mezi tím o čem je přesvědčen.

a klidně lhostejný vůči okolnostem a zasnívajícím výzvám.

Film Walkera Percyho, o kterém jsme

už v našem cyklu pojednávali, nazvaný *The Moviegoer* (Návštěvník kina), představuje tetu hlavního hrdiny, která uva-

Z nabídky nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

NAKLADATELSTVÍ PAULÍNKY • Jungmannovo nám. 18, 110 00 Praha 1,
tel.: 224 818 757, on-line knihkupectví: www.paulinky.cz, objednavky@paulinky.cz

Maria Grace Dateno FSP: Odhalení za úsvitu

V celkem 6 dílech budou tři děti žijící v současnosti zažívat velká dobrodružství po každé, když se dostanou do Ježíšovy doby. Cesta v čase zpět a zkušenosti, které tam nasbírají, jim pomohou v realitě řešit otázky tak, jak nás tomu učí evangelium.

Brož., 88 s., cena 99 Kč

Evangelium na každý den 2020

Knížka kapesního formátu je každodenním průvodcem pro ty, kdo touží číst a rozjímat evangelium v rytmu liturgie církve.

Brož., 488 s., cena 109 Kč

Foto: Daniil Kuzelev / Unsplash

Skutečná upřímnost – celistvost, prostota a opravdovost charakteru – je tou nejkrásnější ctností. Jen sama upřímnost ale není cestičkou k upřímnosti. Cestičkou k upřímnosti je moudrost a pravda.

žuje nad dnešním světem: „Charakter našeho národa smrdí až do nebe. Jsme vůči sobě navzájem shovívavější než byli lidé kdykoli předtím. Žádná prostitutka nikdy nereagovala větším výbuchem citů než my, když se někdo dotkl jejího srdce. Na krádežích, oplzlosti, lhaní, smilstvu

není nic nového. Vždy to tady bylo. Nové však je to, že dnes lháři, zloději, poběhlci a smilníci touží, aby byli, a také jsou obdivováni množstvím lidí, pokud jsou jejich vyznání dostatečně psychologická, nebo když náležitě brnknou na strunu v našem srdci, dostatečně upřímná. Ó ano, jsme

upřímní. Nepopírám to. Neznám dnes nikoho, kdo by nebyl. Didi Lowell je ta nejupřímnější osoba, jakou znám: vždy když se plazí do postele s někým jiným, dělá to s tou nejupřímnější upřímností. Jsme nejupřímnějšími Laodejčany, jací kdy budou spláchnuti do žumpy dějin.“

Když se díváme na moderní vyznání na „talk shows“, je tam fenomén upřímnosti víc než lapidární. Každý je sám sebou, každý je povzbuzován, aby byl sám sebou. Lidé skutečně otvírají žumpy svého nitra, upřímně, před očima všech. A tváří se, že je to tak dobře. Upřímnost však souvisí s pokáním a pokání s pravdou. Když se žádalo například od starozákonního krále Davida, aby upřímně přiznal svůj hřích, vytáhl jej ze svého nitra a položil před Pána, žádalo se tím, aby současně přiznal, že to, co provedl, bylo špatné. Jestliže se my přiznáváme ke svým selháním, máme je nazývat vpravdě selháními (a ne, nedej Bože, silnými stránkami) a uznat, že to není cesta, kterou jsme měli jít a kterou chceme jít. Upřímnost je v tomto případě výkupnou ctností. Jestli si zvolíme opak, to znamená, že hřích začneme nazývat ctností a začneme na něj být dokonce hrdí, pak jsme si zvolili cestu destrukce. Když to děláme jako skupina, je to cesta hromadného šílenství.

Pravda nás vysvobodí

Upřímnost není to samé co integrita, ač

RC MONITOR JE ZASÍLÁN BEZPLATNĚ

Můžete si jej objednat na adrese Res Claritatis, Hlubočepská 85/64, 152 00 Praha nebo na rcmonitor.cz. Zde se také můžete přihlásit k pravidelnému zasílání zpráv e-mailem.

Jméno a příjmení:

Ulice:

Obec:

E-mail:

PSČ:

Počet výtisků:

Vydávání RC Monitoru je možné jedině díky zasílaným darům. Náklady na tisk a distribuci jednoho čísla jsou 25 Kč, což za rok činí 600 Kč. Dary lze uplatnit pro snížení základu daně. Všem dárcům Pán Bůh zaplať.

Foto: Madara Parma / Unsplash

Byl jsem tulákem, který stále něco hledal, člověkem toužícím po hrdinství, chyběl mi však hrdina. A tu vidím neoblomnou vůli člověka, vašeň jeho upřímnosti.

tyto dvě ctnosti mají hodně společného. Obě jsou totiž obrazem celistvosti. Člověk integrity se snaží udělat si pořádek v základních pudech, aby je dal do služby vyšším cílům. Integrita si vždy volí ušlechtilou, vznešenou a náročnou cestu a nebude svádět, ale téměř inspirovat. Při upřímnosti je směr opačný. Člověk to, co vidí, přizpůsobí tomu, co uvnitř cítí. Je tak pro neřestnou (nebezpečnou) upřímnost lehké nechat se formovat tak, že vyšší hodnoty jsou obětované pro nízké požitky. Kdybychom to měli říci jednoduše: integrita je ctnost, kdy se harmonizujeme s ideály. Při upřímnosti harmonizujeme ideály s námi. Takto řečeno je to samozřejmě pohroma. Když to však dotáhneme do konce, pak z toho vyjde, že pravda nás vysvobodí. V tomto znění je upřímnost jako pravda a je nevyhnutelné, abychom nastoupili cestu růstu v ideálech. Jestli chceme dosáhnout obrácení, musíme hřích upřímně vynést na světlo a přiznat si jej. Upřímnost musí být proto sladěná s moudrostí a pravdou, aby bylo zaručené, že se nezřítí do neřesti.

Skutečná upřímnost – celistvost, prostota a opravdovost charakteru – je tou

nejkrásnější ctností. Jen sama upřímnost ale není cestičkou k upřímnosti. Cestičkou k upřímnosti je moudrost a pravda. Inspirace vydat se na tuto cestičku vychází z úcty, obdivu a pokory. Ctnost, kterou je možné nejsnadněji předstírat, se může stát ctností, které se snad nejobtížněji dosahuje.

Jak to máš s upřímností ty? Nejsi dvojitý tvář? Nehraješ si s city a důvěrou lidí?

Uznáváš, že upřímnost je předpokladem k pokání? Jestli chceš vyjít z bláta, kde jsi, musíš to všechno vynést ven na světlo?

Jak vnímáš vyznání „upřímných“ jedinců, kteří hrdě předvádějí své neřesti? Je ti to příjemné?

Nebyl jsi už zneužitý člověkem, který tě svedl svou upřímností? Jak bys mohl rozpoznat skutečné nitro člověka a jeho motivy?

*Přeložila Sylva Bernardová
Zpracováno podle DeMarco, Donald.
The Heart of Virtue: Lessons from Life
and Literature Illustrating the Beauty and
Value of Moral Character. San Francisco:
Ignatius Press, 1996.*

TRADICE OTCŮ

Z kázání svatého biskupa Augustina o pastýřích: Pastýři, kteří pasou sami sebe

Boží slovo se s nikým nemazlí. Podívejme se, jak oslovuje pastýře, kteří pasou sami sebe, a ne ovce. Sytíte se mlékem, odíváte vlnou, vykrmená zvířata zabíjíte, ale mé ovce nepasete. Neposílili jste, co bylo slabé, neuzdravili jste nemocné, neobvázali jste, co bylo zraněné, nepřivedli zpět, co bylo rozptýlené; nehledali ztracené, i co bylo silné, jste zahubili. Rozprchly se mé ovce bez pastýře.

Pastýřům, kteří pasou sami sebe, a ne ovce, se zde říká, co mají rádi a nač nedbají. Nuže co rádi dělají? Sytíte se mlékem, odíváte vlnou. Proto apoštol říká: Kdo sází vinici, a neji z jejích plodů? Kdo pase stádo, a nepožívá mléko od stáda? Vidíme tedy, že mlékem stáda je všechno to, čím Boží lid přispívá na časné živobytí představených. Neboť o tom právě mluvil apoštol, když říkal, co jsem připomněl.

A ačkoli se apoštol sám rozhodl žít z práce vlastních rukou a nežádá od ovcí mléko, přesto řekl, že by měl na toto mléko právo a že to Pán ustanovil tak, aby ti, kdo zvěstují evangelium, také z evangelia žili. A připomíná, že jiní spoluapoštolové tohoto práva využili: ne že by si ho neprávem osobovali, ale protože jim skutečně patřilo. On šel ještě dál a nebral si ani to, co mu patřilo. Odpustil jim i to, nač měl nárok; ale ani jiný nevyžadoval něco, co by mu nepříslušelo. Pavel jen učinil víc. Snad tím přímo představoval milosrdného Samařana, který přivedl raněného do hostince a řekl: Co vynaložíš navíc, já ti doplatím, až se budu vracet.

Co víc bychom měli říkat o těch, kteří nevyžadují od stáda mléko? Jsou milosrdnější anebo spíš poskytují službu milosrdenství plněji. Mají možnost a dělají všechno, co mohou. Patří jim za to chvála, aniž bychom ovšem měli ty druhé odsuzovat. Vždyť ani sám apoštol nežádal, co bylo stanovené. Ale jistě si přál, aby ovce mnoho rodily, a ne aby byly neplodné a měly málo mléka.

MATEMATIKA A ZÁZRKY

Přímka nebo úsečka má nekonečný počet bodů a ten zůstává, i když přidáme nebo ubereme.

Plocha má nekonečný počet přímek či úseček, prostor podobně nekonečný počet ploch. Následně se jeví, že v takovém případě podmnožina o menší mohutnosti má svou specifickou neurčitost. Sudých čísel je tak stejně nekonečný počet jako všech čísel a na kružnici je k prvnímu i k poslednímu bodu stejný nekonečný počet bodů. (První příčina tak může být i tou finální.) Je otázka, jak by to bylo v případě hypotetické nekonečné množiny o nekonečné mohutnosti. (Nejspíš určitost, ale s nekonečnou možností.)

Součástí harmonie je disharmonie a k řešení máme celou řadu matematických řešení. Možno tak předpokládat, že matematika je nekonečná množina o větší mohutnosti než přírodní zákony. Souhlasně se zjišťuje, že naše známé přírodní zákony využívají jen určitou část matematických možností.

Matematika stojí na racionální jistotě. V učebnicích teorie poznáním se dokonce tato racionální jistota obvykle nazývá podle filozofie a nikoliv podle matematiky. Mluvíme totiž o „filozofické jistotě“, myslíme-li na nejvyšší jistotu, která platí jak pro matematiku, tak i pro filosofii. Matematické axiomy stojí na stupnici abstrakce až pod prvními principy filozofie, jako je např. zákon rozporu, zákon důsledku atd. (Matematici axiomy neberou jako nedokazatelné v tom smyslu, že by nešly dokázat. Role axiomu je v tom, že to je pevné východisko, které se nikdo dokazovat ani nesnaží. Nedokazatelnost axiomu je vedlejší produkt: Axiom, který je dokazatelný z jiných axiomů, je jako axiom zbytečný.) Matematika tak uplatňuje nárok na absolutní jistotu, nezávislou na zkušenosti.

Tak si můžeme srovnat pořadí reálných mohutností těchto nekonečných množin: filozofická jistota, matematika, přírodní zákony. (Mohli bychom před-

Foto: Jeremy Thomas / Unsplash

řadit ještě Boží moudrost.) Podmnožiny však mají výše uvedenou specifickou neurčitost.

Z tohoto pohledu také lépe chápeme půvabnou židovskou moudrost. Avot, jako vydaná část Talmudu v Mišně 10 – Pět výtvorů, pak s odvoláním na Ex 15,17 uvádí: „Sídlo ke svému přebývání vytvořil jsi, Bože, svatyni, Pane, tvé ruce přichystaly.“ Autor vykládá, že svatý Chrám byl Bohu tak drahý, že ho stvořil oběma rukama, zatímco svět byl stvořen pouze jednou rukou, neboť je řečeno (Iz 48,13): „Ano, moje ruka založila zemi, má pravice nebesa rozvinula.“ To dle nich znamená, že svět byl stvořen tak, že se řídí podle zákonů přírody, ale Chrám tak, že se v něm děly zázraky a věci nadpřirozené. V chrámu proto ne-

předpokládali plnou platnost přírodních zákonů.

My však vycházíme z naší vazby na celého Krista, tj. včetně církve a tím na celou Nejsvětější Trojici. Celý Kristus je Božím chrámem a důsledkem toho plynou rozsáhlé úvahy o tom, že již nejsme pod zákonem.

Petr J. Jílek

Petr J. Jílek, předseda Společenství pomocníků Řádu sv. Lazara

MISIJNÍ SNAHY BUDDHISMU V ČESKÉ REPUBLICCE

Dominikánská misie. Foto: Marek Novak / Člověk a víra

Stalo se nedávno něco podivného. Náš kladenský administrátor, P. Martin Chleborád, mě upozornil na setkání, které svolala starostka obce Kamenných Žehrovic. Sám byl mimo Kladno, a proto se nemohl setkání zúčastnit. Prosil mě, abych šel místo něho. Obec má cca 1700 obyvatel a leží blízko Kladna, asi 20 minut autem. P. Martin se dozvěděl o schůzi od různých křesťanů, nejspíše evangelíků z různých částí země, kteří ho na akci upozornili.

O co šlo?

Je na prodej dost velký pozemek v blízkosti obce a především les. Největší nabídku podal jakýsi pan Rinpoče, zástupce „Tertön Foundation“ (viz www.terton.cz). Tato buddhistická organizace předložila velkolepý projekt. Chtějí postavit druhé největší centrum na světě – po svatyni v Kathmandu v Nepálu. K projektu patří i škola pro 150 studentů a více než 90 rodinných domů; jestli jsou určeny pro pracovníky centra nebo na volný prodej, není jasné. Zdálo se mi, že je tento mega-

projekt tak veliký, že by se dal srovnávat s plánem pustit dvoustetmetrovou velrybu do Turynského rybníka, u kterého obec Kamenné Žehrovice leží. Realizace projektu by život místní komunity radikálně změnila.

Uvědomil jsem si, že o buddhismu vím pramálo. Před odjezdem na schůzi jsem na internetu zjistil, že působí hlavně v jihovýchodní Asii, dokonce i v jižní Číně, kde jsou buddhisti asi stejně pronásledováni jako křesťané. Buddhismus není agresivní jako islám; je však cizí křesťanské nebo spíše postkřesťanské kultuře České republiky.

Schůze se měla konat na obecním úřadě. Bylo hned jasné, že prostory nestačí na množství lidí. Šli jsme proto všichni do Dělnického domu, asi deset minut pěšky. Bylo nás nejméně dvě stě.

Chceme to?

Schůzi moderovala paní starostka, která stála na pódiu; vedle ní stál zástupce Tertön Foundation, pan Vladimír Zuzák, který odpovídal přes hodinu na otázky

spíše technického rázu. Uvažoval jsem o tom, jestli se mám hlásit ke slovu nebo nikoli, protože do té komunity přece nepatřím. Na druhé straně, proč jsem vůbec přijel, když nemám mluvit; vždyť ten projekt má dopad na celý region? Tak jsem přece zvedl ruku. Začal jsem: „Tito lidé chtějí zavést u nás své náboženství. Chceme to?“ Dál jsem nemohl pokračovat. Moje jednoduchá otázka způsobila přímo výbuch! Ukázal jsem zřejmě na slona v obýváku, kterého nikdo nechtěl vidět, anebo na něho neměl odvahu upozornit. Reakce byla tak jasná, že se paní starostka hned zeptala: „Kdo je proti projektu?“ Téměř všichni zvedli ruce, takže konstatovala, že není třeba se ptát, kdo je pro, protože názor přítomných je jasný. Pan Zuzák stál zamyšleně a mlčel.

Rozhodnutí bylo jasné a schůze skončila. Odcházel jsem. Nikdo mě neoslovil. Já jsem spíš zdrženlivý člověk a také jsem nikoho neoslovil. Šli jsme všichni vlastní cestou domů. Ale zřejmě jsem splnil úkol, který Pán ode mne chtěl.

Je ovšem jasné, že tím není věc vyřešená. Buddhistická přítomnost existuje na dvou místech v České republice – v Těnovicích na Plzeňsku a v Liberci, kde buddhisti postavili „stúpu“ – pomník, nikoli budovu. Mají ale plány šířit svou víru v Evropě. K tomu účelu je Česká republika šikovná – leží ve středu Evropy; je sice katolická, ale vlažná, takže by spíše přijala nové náboženství, než např. silně katolické Polsko. Nejsilnější obranou proti takovým snahám je evangelizace!

David Prentis

David Prentis, akolyta Římskokatolické farnosti Kladno

NESPOKOJENÉ JE SRDCE...

V okurkové sezóně se otočí v novinách leccos, jak víme. Třeba i ten celibát. Ovšem mimořádně hodnotný rozhovor na toto téma vyšel na jednom slovenském portálu. Zpovídaný kněz, řeholník, odpovídá na otázku „Vybrali ste si cestu, ktorá predpokladá, že sa nikdy neoženíte. Dnes sa veľa diskutuje o tom, či celibát nie je prežitok, či nebráni ľudskej prirodzenosti. Nuž, nebudem vás šetriť a pôjdem rovno k jadru. Chýba vám žena?“ skutočně velmi krásně: „Či mi chýba žena? Musím povedať, že ženy boli v mojom živote prítomné vždy, mama, sestra, neskôr spolužiačky a mnoho ďalších. Tento ženský rozmer v mojom živote považujem za dôležitý a formačný. No, a teraz tá vami očakávaná odpoveď... Áno, niekedy mi chýba žena. Sám vnímam pokoj v tom, ako som sa rozhodol. No klamal by som, keby som povedal, že nikdy nemávam chvíle, keď mi chýba to, čo som dal Bohu ako dar z presvedčenia, že ma k takejto ceste volá. Viete, ja to celé vnímam spôsobom, že ak Boh dáva niekomu charizmu celibátu, tak charizma je vždy dar i križ súčasne. Radosť aj bolesť. Všetky dary a charizmy, ktoré sme dostali, berieme v kresťanstve ako niečo, čo sme dostali predovšetkým pre druhých ľudí, preto, aby sme nimi mohli slúžiť. Čím som starší, tým viac si uvedomujem, že moje srdce nedokáže naplniť žiadne veci, hobby a dokonca ani ľudia. Viac a viac verím tomu, čo povedal jeden kresťanský svätec Augustín: „Nespojné je moje srdce, Bože, kým nespočinie v tebe.“ Je to čakanie na Boha, na to, kedy uvidíme jeho tvár. A to čakanie vie bolieť. Keď sa ma opýtate či som nesťastný, tak poviem, že nie. Jednoducho sa celibát snažím prijať ako súčasť svojho povolania, svojej služby. (...) Už dávnejšie som pochopil, že ľudia aj dnes veľmi potrebujú kňazov. Vidím, ako aj

Foto: Larisa-K / Pisabay

tí, ktorí povedzme žijú taký neučesaný život, sú rozvedení, pochádzajú zo všelijakých rodín a všelijaké založili, sa chcú rozprávať.“

No, a teď trochu vědecky. Laskavost má pomáhat mozku, máte-li depresi, dejte se na dobrovolnickou bohubilou činnost! Italský deník *Corriere della Sera* přinesl výsledky výzkumu, které potvrdily, že když děláme něco sami pro sebe, jsou pozitivní emoce, které prožíváme, prchavé a závisejí na vnějších podmínkách. Když naopak děláme něco pro druhé, pozitivní emoce mají delší trvání a přesahují okamžik, kdy jsme učinili to, co je vyvolalo. Tak to učinili téměř evangelijní objev! Vždyť už Pán Ježíš vyzývá k tomu, abychom se milovali navzájem, obětovali, ba dokonce položili život za své přátele.

Máme to za sebou. Míním další ročník tzv. Prague Pride. Ondřej Neff v *Lidových novinách* směle poznamenal: „Kraťákův metropolitní Marek Jędraszewski nedávno varoval před novým neomarxistickým duchem, který si přeje ovládnout naše duše, srdce a mysl. Tento mor už není rudý, ale podle jeho soudu duhový. ...Ani Jędraszewskému, ani Dukovi zřejmě nejde o něčí sexuální orientaci ani o oprávněné či neoprávněné požadavky sexuálních menšin. Na mysl nezbytně vytane homosexualismus... dnes zcela jasný ideový proud s politickými přesahy. ...Politická váha údajně utlačované menšiny řádově převyšuje její skutečný význam ve společnosti. Diktuje si přepisování občanského zákoníku. Které jiné menšině se to podařilo?“

-zd-